

Göçen, G., & Ataş, N. (2022). "ABC Çocuklar İçin Türkçe (A1)" ders kitabındaki söz varlığı unsurları. *Journal of Sustainable Educational Studies (JSES)*, 3(4), 207-225.

JSES

Journal of Sustainable Educational Studies

e-ISSN: 2757-5284

Geliş/Received: 17.10.2022 Kabul/Accepted: 30.10.2022

Makale Türü (Article Type): Araştırma Makalesi/Research Article

"ABC Çocuklar İçin Türkçe (A1)" Ders Kitabındaki Söz Varlığı Unsurları¹

Gökçen GÖÇEN²

Nebahat ATAŞ³

Özet

Yabancı dil öğretiminde kelime öğretimi büyük bir öneme sahiptir. Kelime öğretimi, birçok öğretim tekniği ve materyal ile gerçekleştirilebilmektedir. Öğretim sürecinde sıkça başvurulan kaynaklardan biri de ders kitaplarıdır. Ders kitaplarının dilde en sık ve yaygın olarak kullanılan kelimelerle hazırlanması sistemli, aşamalı ve ihtiyaca yönelik bir kelime öğretimi açısından bir gerekliliktir. Dilde en sık ve yaygın olarak kullanılan kelimeler, sıklık çalışmaları ile ortaya konmaktadır. Sıklık çalışmaları, hedef söz varlığının belirlenmesinde ve başta ders kitapları olmak üzere ders materyallerinin de bu listelere göre hazırlanmasında önemlidir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında yapılan sıklık çalışmaları ile ders kitaplarında hangi seviyede, hangi kelimelerin olduğu ortaya konmakta; elde edilen verilerden hareketle öğretim sürecinde hangi tür kelimelerden ne zaman ve ne kadar yararlanılacağı yorumlanmaktadır. Böylelikle öğretim sürecinde kullanılacak herkes tarafından kabul edilen sıklık listelerine ulaşmak mümkün olmaktadır. Bu anlamda Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ders kitapları üzerinde yapılacak sıklık çalışmalarına ihtiyaç olduğu anlaşılmaktadır. Bu ihtiyaçtan hareketle bu çalışmada, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen çocuk öğrenciler için hazırlanmış ders kitaplarındaki söz varlığı unsurlarını belirlemek ve bunların kullanım sıklıklarını tespit etmek amaçlanmıştır. Bu amaçla yapılan çalışmanın yöntemi olarak nitel durum çalışması seçilmiştir. Çalışmada ABC Çocuklar İçin Türkçe Öğretim Setinde yer alan A1.1 ve A1.2 seviyesindeki 2 kitap incelenmiştir. Araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak doküman analizi kullanılmıştır. Araştırma sürecinde CIBAKAYA 2.3 programından yararlanılarak kitaplarda yer alan kelime, ikileme, deyim ve atasözlerinin kullanım sıklıkları belirlenmiştir. Elde edilen bulgulara göre ders kitaplarında en çok isim ve fiillere yer verilirken atasözlerine hiç yer verilmemiştir. Ders kitaplarında az sayıda da olsa ikilemelere ve deyimlere de yer verildiği tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Türkçe eğitimi; Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi; kelime öğretimi; söz varlığı; kelime sıklığı

¹ Bu çalışma 18-19 Aralık 2021 tarihlerinde FSMVU Eğitimde Mükemmeliyet Araştırmaları Kongresi'nde (EMAK-2021) sunulan sözlü bildirinin genişletilmiş hâlidir.

² Doç. Dr., Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi ABD, İstanbul-Türkiye, ggocen@fsm.edu.tr, ORCID: 0000-0001-7552-8406

³ Öğr. Gör., İbn-i Haldun Üniversitesi & Yüksek Lisans Öğrencisi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yabancılar Türkçe Öğretimi Tezli Yüksek Lisans Programı, İstanbul-Türkiye, nebahat.atas@ihu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3098-1930

Vocabulary Elements In The “ABC Turkish For Children (A1)” Textbook

Abstract

Vocabulary teaching has a great importance in foreign language teaching. Vocabulary teaching can be carried out with many teaching techniques and materials. One of the frequently used resources in the teaching process is textbooks. The preparation of textbooks with the most frequently and widely used words in the language is a necessity in terms of systematic, gradual, and need-oriented vocabulary teaching. The most frequently and widely used words in the language are revealed by frequency studies. Frequency studies are important in determining the target vocabulary and preparing course materials, especially textbooks, according to these lists. With the frequency studies conducted in the field of teaching Turkish as a foreign language, it is revealed that at which level and which words are used in the textbooks, and it is interpreted which types of words will be used when and how much in the teaching process. Thus, it is possible to reach the frequency lists accepted by everyone that can be used in the teaching process. In this sense, it is understood that there is a need for frequency studies on textbooks in teaching Turkish as a foreign language. Based on this need, in this study, it is aimed to determine the vocabulary elements in the textbooks prepared for child learners learning Turkish as a foreign language and to determine the frequency of their use. For this purpose, qualitative case study was chosen as the method of the study. In the study, 2 books at the level of A1.1 and A1.2 in the "ABC Turkish for Children Teaching Set" were examined. Document analysis was used as a data collection tool within the scope of the research. In the research process, the frequency of the use of words, reduplications, idioms, and proverbs in the books was determined by using the cıbakaya 2.3 program. According to the findings, while nouns and verbs are mostly included in the textbooks, proverbs are not included at all. It has been determined that there are also reduplications and idioms in the textbooks, albeit in a small number.

Keywords: Teaching Turkish as a foreign language; teaching vocabulary; vocabulary; word frequency

1. GİRİŞ

Kelimeler, bir dilin sahip olduğu önemli yapı taşlarından biridir. Bu sebeple kelimenin birden çok tanımı bulunmaktadır. Kelimenin, ses öbeklerinin bir araya gelerek anlamsal bir bütün oluşturması ile meydana gelen bir birim veya birimler bütünü olduğunu söylemek mümkündür. Bu bütün Türkçe Sözlük'te (TDK, www.tdk.gov.tr) “Anlamlı bir ses veya ses birliği, söz veya sözcük grubu.” olarak tanımlanmıştır. Anlam taşıyan kelimeler, anlatmanın ve anlatmanın da birer aracıdır. “Kelimelerin anlamı bilinmeden okunanların ya da söylenenlerin anlaşılması imkânsız gözükmektedir.” (Özbay ve Melanlıoğlu, 2008, s. 32). Bu bağlamda kelimeler, anlatımın temelini oluşturmaktadır (Paylan, 2015, s. 9).

Kelimeler, dil öğretiminin de temelinde yer almaktadır. Dil bilgisinin, kelime bilgisinin öğretimi; dil becerilerinin kullanımı; kültür aktarımı kelimeler aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Bu bağlamda kelimeler dil öğretiminde hem bir amaç hem de bir araç durumunda yer almaktadır. Buna göre ana dili ve yabancı dil öğretiminde kelimelerin önemli bir yeri olduğu söylenebilir. Şenyiğit'in (2020, s. 2) de belirttiği gibi dilin başlı başına bir yapı olduğu düşünüldüğünde kelimeler, o yapının her yerinde temel unsurlardan biri olarak öne çıkmakta olduğundan kelime öğretiminin yeri, dil öğretimi açısından kaçınılmaz bir öneme sahiptir.

Yabancı dil, çocuğun ya da kişinin bilmediği bir dildir (Küzeci, 2015, s. 16). Bireyler için yabancı kalmış, yabancı bir millete ait olan bir dildir. Bir dilin yabancı dil sayılabilmesi için yabancı kalması, o dile yabancı kalınması veya belli bir müddet bilinmemesi gibi temel etmenlerin varlığından söz edilmelidir. Dilin yabancı bir dil olarak öğretimine karar kılındıktan sonra bu dilin nasıl öğretileceği hususunda izlenecek bir yol tespit edilmelidir. Kelimeler bir dilin yapı taşlarını oluşturduğundan ve yeni bir dil öğrenenler kendilerini dil bilgisi kalıpları ve kuralları ile değil, bildiği kelimelerle ifade ettiğinden yabancı dil öğretimine kelimelerin öğretimi ile başlamak faydalı bir adımdır (Demirel, 2013, s. 287; Doğan, 2014, s. 90). Başlangıç seviyelerinden itibaren kelime öğretimi öğrencilerin, dil öğrenimini kolaylaştırabileceği gibi basit ifadeleri de anlatabilmelerini sağlayacaktır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde en temel olarak öğrencilerin, ilk andan itibaren okuduğu metinlerin içerisinde yer alan kelimeleri anlayabilmesi ve buradan yola çıkarak metinle ilgili varsayımlarda bulunabilmesi beklenir.

Aynı seviyedeki öğrenciler arasında dil düzeyi bakımından bir ortaklık kurulması onlara kazandırılacak ortak bir kelime hazinesiyle mümkün olabilir (Karadağ ve Kurudayıoğlu, 2010, s. 425). Bu açıdan öğrencilere sunulan eğitim materyallerinin ortak bir kelime hazinesi kazandırma stratejisine de sahip olması gerekmektedir. Doğru kelimelerin seçilmesi ve öğretilmesi için de öncelikli olarak sıklığı yüksek olan kelimelerin tespit edilmesiyle başlamak gerekmektedir.

Bilindiği üzere her dilin kendi içinde diğer kelimelere oranla kullanımına daha sık yer verilen kelimeleri mevcuttur. Bunun için de kelime sıklığı çalışmaları yapılmakta ve sık tekrarlanan kelimeler belirlenmektedir. Ölker'in (2011, s. 6) belirttiği gibi kelime sıklığı, bir dilde kullanılan kelimelerin birbirine oranla kullanım sıklığını ortaya koyan çalışmalardır. Yabancı dil öğretiminde kelime sıklığı çalışmalarının yapılması seviyelere göre kullanılması gereken kelimeleri, bu kelimelerin yerini, zamanını ve tekrar oranını belirlemek için kolaylık sağlayacaktır. Bunun yanında ders kitapları üzerinde yapılan kelime sıklığı çalışmaları, belirlenen kelimelerin sıklıklarının seviyelere göre de listelenmesini sağlamaktadır. "Kelime sıklığı üzerine yapılan araştırmalardan elde edilen veriler, kelimelerin öğretilmesindeki öncelik sonralık sırasını belirlemektedir." (Onan, 2016, s. 22).

Alanyazın incelendiğinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi üzerine yazılan ders kitaplarıyla ve okuma kitaplarıyla ilgili birçok kelime sıklığı çalışması yapıldığı görülmektedir (Arslan, 2014; Aydın, 2015; Aydın ve Açık, 2017; Bağcı ve Özdemir, 2021; Bozkurt, 2015; Çelik, 2014; Çiriş ve Arslan, 2021; Çınar ve İnce, 2015; Çiçek, 2015; Göçen, 2016; Gündoğdu, 2019; Hayran, 2019; Kaymak, 2021; Kılıç, 2017; Mustafaoğlu, 2018; Özcan ve Dağ Tarcan, 2020; Özdemirel, 2017; Serin, 2017; Şimşek, 2015; Yahşi, 2020; Zenci, 2021). İncelenen bu çalışmaların temel özelliği, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanındaki ders kitaplarına ve okuma kitaplarına yönelik olmalarının yanı sıra incelenen kitapların tamamının yetişkinler için hazırlanmış olmasıdır. Yapılan araştırmalara bakıldığında Türkçenin çocuklara yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan ders kitapları ve okuma kitapları üzerinde ise daha az sayıda kelime sıklığı çalışmasının (Göçen ve Aydın, 2021; Göçen ve Buluş, 2022; Göçen ve Çiçek, 2022; Göçen ve İleri, 2022) yapıldığı ve bu çalışmaların da çok yakın bir tarihte yapılmış olduğu görülmektedir.

Oysaki Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen çocuklar için hazırlanan ders kitapları ya da okuma kitapları üzerinde yapılacak sıklık çalışmaları, bu kitapların öğrenenlerin ilk olarak karşılaştıkları ve öncelikli olarak öğrenmeleri gereken sözcükleri içermesi bakımından önemlidir (Göçen ve İleri, 2022, s. 228). Yetişkinlerin dil öğrenme yetenekleri ile çocukların dil öğrenme yetenekleri aynı olmayacağından, dil seviyeleri aynı olsa dahi öğrenilecek kelimelerin önceliği aynı olmamalıdır. Aslan'ın (2020, s. 32) belirttiği gibi çocuklar olaylara farklı açılardan baktıklarından çocuklara dil öğretiminin farklı şekilde yapılması gerekir. Dil öğretiminde çocukların psikolojik durumuna, yaşına, algılama düzeyine, çocuğa görelige dikkat edilmelidir. Bu kapsamda hazırlanacak öğretim materyallerinde de bunlara uygun kelimeler kullanılmalıdır. Bu kelimelerin yer aldığı ders kitapları üzerinde yapılacak sıklık çalışmaları da ders kitaplarının eğitim öğretimin temel aracı olması ve çok kullanılması sebebiyle oldukça önemlidir.

Bu bağlamda yapılan çalışmada "Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen çocuklar için hazırlanmış Türkçe ders kitaplarında yer alan kelimeler nelerdir?" sorusundan hareketle Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen çocuklar için hazırlanmış ders kitaplarında yer alan kelimelerin kullanım sıklıklarını tespit etmek amaçlanmıştır. Bu amaçla yapılan çalışmanın alt amaçları şunlardır:

1. İncelenen metinlerde kullanılan toplam ve farklı kelime, ikileme, deyim ve atasözü sayısı nedir?
2. İncelenen metinlerde yer alan kelimeler hangileridir?
3. İncelenen metinlerde yer alan ikilemeler hangileridir?
4. İncelenen metinlerde yer alan deyimler hangileridir?
5. İncelenen metinlerde yer alan atasözleri hangileridir?

Alanyazın incelendiğinde, yapılan araştırmaların çoğunlukla Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen yetişkinler üzerinde yapıldığı görülmektedir. Bu anlamda, bu çalışma Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen çocukların hedef kitle olarak seçilmesi bakımından önemlidir. Bununla birlikte alanyazında Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen çocukların kelime bilgisi üzerine de yapılan çalışmaların sınırlı olduğu anlaşılmaktadır. Bu çalışmanın Türkçeyi

yabancı dil olarak öğrenen çocuklara kelime öğretimi konusunda öğreticilere ve materyal hazırlayanlara yardımcı olacağı düşünülmektedir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Yapılan araştırmanın deseni, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasıdır. Nitel araştırma, disiplinler arası bütüncül bir bakış açısını esas alarak, araştırma problemini yorumlayıcı bir yaklaşımla incelemeyi benimseyen bir yöntemdir (Karataş, 2015, s. 63). “Nitel durum çalışmasının en temel özelliği bir ya da birkaç durumun derinliğine araştırılmasıdır.” (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 77). Bu çalışmada Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen çocuklar için hazırlanmış ders kitaplarında yer alan kelimelerin türü, kelimelerin kullanım sayısı ve sıklığı derinlemesine incelenmiştir.

2.2. Araştırmada İncelenen Dokümanlar

Araştırma kapsamında 2020 yılında 8 kitap olarak basılan, İstanbul ABC Çocuklar için Türkçe Öğretim Seti’nde yer alan A1.1 ve A1.2 olmak üzere 2 ders kitabı incelenmiştir. Bu kitapların seçilmesindeki sebep Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ilk dil seviyesi kitapları olmalarıdır.

2.3. Veri Toplama Süreci ve Aracı

Araştırma süreci kapsamında öncelikli olarak incelenmesi için seçilen basılı kitaplar temin edilmiş ve ardından ders kitapları dijital ortama aktarılmıştır. Ders kitaplarından veriler doküman analizi yöntemi ile toplanmıştır. Karataş’ın (2015, s. 72) belirttiği gibi doküman analizi, incelenen konuyla ilgili olgu ve olaylar hakkında bilgi içeren yazılı belgelerin analiz edilmesiyle veri toplanmasıdır.

2.4. Verilerin Analizi

Verilerin analizi, dijital ortama aktarılan kitapların MS Word belgesi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Kelime verilerinin türlere ayrılması sürecinde içerik analizi, kelimelerin kullanım sıklıklarının belirlenmesi sürecinde ise betimsel analiz kullanılmıştır.

Araştırma kapsamında kelimelerin kullanım sıklıklarının tespit edilebilmesi amacıyla CİBAKAYA 2.3 programı kullanılmıştır. Program kullanılmadan önce ders kitaplarında yer alan kelimeler üzerinde Göçen’in (2016) çalışmasından hareketle şu işlemler gerçekleştirilmiştir.

1. Kitaplarda yer alan ünite, yazar, kitap, milliyet ve dil isimleri dışında kalan tüm özel isimler; noktalama işaretleri; görsel öğeler; sayfa numaraları ve özel bir anlam içermeyen tarihler silinmiştir.
2. Sayılar yazılı bir biçime getirilmiştir.
3. Kelimelerde yer alan çekim ekleri, olumsuzluk eki, kişi ekleri, sıfat-fiil ve zarf-fiil ekleri silinip yalnızca isim-fiil ekleri bırakılmıştır.
4. Fiillerin sonuna “-” işareti eklenerek yazılmıştır.
5. İki veya daha fazla kelimedenden oluşan birleşik isim ve fiiller, bağlaçlar, ikilemeler, deyimler ve kalıp ifadeler bir bütün olarak ele alınmış ve kelimeler arasına “+” işareti eklenerek yazılmıştır.
6. İnceleme kapsamında kelimelerin farklı anlamları incelenmemiş olsa da aynı anlamda sık kullanılan kelimeleri birbirinden ayırt etmek için kelimelerin sonuna kelimenin anlamı yazılmıştır.
7. DA ve mI eklerinin tek bir formu seçilip kullanılmıştır.

Kullanılan program aracılığıyla elde edilen kelime sıklık listeleri MS Excel programına aktarılmıştır ve kelimeler isim ve fiillerden oluşan kelime, ikileme, deyim olmak üzere türlerine ayrılmıştır. Ardından her bir türe yönelik kelime listeleri oluşturulmuştur. Kelime listeleri en sık kullanılan kelimedenden en az kullanılan doğru sıralanmıştır. Elde edilen veriler tablo hâline getirilerek bulgular bölümünde sunulmuştur.

2.5. Araştırma ve Yayın Etiği

Yapılan çalışmada “*Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi*”nde uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin “*Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler*” başlıklı 2. bölümünde belirtilen eylemlerden de hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

2.5.1. Etik kurul izni

Bu araştırma dokümanlar üzerinde yapıldığından etik kurul izni gerektirmemektedir.

3. BULGULAR

3.1. İncelenen Metinlerde Kullanılan Toplam ve Farklı Kelime, İkileme, Deyim ve Atasözü Sayılarına Yönelik Bulgular ve Yorum

Bu kısımda incelenen 2 kitapta yer alan kelimelerin, ikilemelerin, deyimlerin ve atasözlerinin toplam ve farklı sayıları yer almaktadır.

Araştırma kapsamında incelenen A1.1 ders kitabında yer alan toplam ve farklı kelime, ikileme, deyim ve atasözü sayısı Tablo 1. ile şu şekilde gösterilebilir:

Tablo 1. İncelenen A1.1 Ders Kitabında Kullanılan Toplam ve Farklı Kelime Sayısı

Tür	Toplam	Farklı	Kelime Kat Sayısı (Farklı/Toplam)
Kelime	2133	395	0,185
İkileme	2	2	1
Deyim	6	4	0,666
Atasözü	0	0	0
Toplam	2140	400	0,186

Tablo 1'e göre Türkçe öğrenen yabancı çocuklar için hazırlanmış olan ABC A1.1 kitabında tekrarlar dâhil toplam 2140 kelime bulunduğu ve bunların 400'ünün farklı kelimeler olduğu görülmektedir. İsimlerin ve fiillerin oluşturduğu kelime kategorisinde farklı 395 kelime ve tekrarlarla birlikte toplam 2133 kelime tespit edilmiştir. İncelenen kitapta en çok kelimelerin yer aldığı görülmektedir. İsim ve fiillerden oluşan kelimelerden sonra kitapta en çok deyimler yer almaktadır. Toplam deyim sayısı 6, farklı deyim sayısı 4'tür. İncelenen kitapta toplam ve farklı olarak yalnızca 2 ikileme kullanılırken atasözlerinin ise hiç kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Farklı kelime sayısının toplam kelime sayısına bölümü ile elde edilen kelime kat sayısı incelendiğinde, toplam kelimeler içinde farklı kelimelerin kullanımının yüksek olduğu görülmektedir. Elde edilen veriden, incelenen ders kitabında yer alan kelimelerin çoğunlukla tekrar ettiği anlaşılmaktadır. İncelenen kitapta yer alan deyimlerin ise çoğunlukla farklı deyimlerden oluştuğu ve ikilemelerin ise hiç tekrar etmediği tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında incelenen A1.2 ders kitabında yer alan toplam ve farklı kelime, ikileme, deyim ve atasözü sayısı Tablo 2. ile şu şekilde gösterilebilir:

Tablo 2. İncelenen A1.2 Metninde Kullanılan Toplam ve Farklı Kelime Sayısı

Tür	Toplam	Farklı	Kelime Kat Sayısı (Farklı/Toplam)
Kelime	3171	507	0,159
İkileme	3	3	1
Deyim	0	0	0
Atasözü	0	0	0
Toplam	3174	600	0,189

Tablo 2'ye göre Türkçe öğrenen yabancı çocuklar için hazırlanmış olan ABC A1.2 kitabında tekrarlar dâhil toplam 3174 kelime bulunduğu ve bunlardan 600'ünün farklı kelimeler olduğu tespit edilmiştir. İncelenen ders kitabında en sık olarak isimlerin ve fiillerin oluşturduğu kelimeler yer almaktadır. Kelimelerin toplam sayısı 3171 iken farklı kelime sayısı 507'dir. İncelenen ders kitabında ayrıca toplamda 3 olmak üzere çok az sayıda da olsa ikilemelere de verildiği görülmektedir. Ders kitabında deyimlere ve atasözlerine ise hiç yer verilmemiştir.

Toplam kelime sayısının farklı kelime sayısına bölümü ile elde edilen kelime kat sayısı incelendiğinde kelime kat sayısının 0,159 olduğu görülmektedir. Böylelikle toplam kelimeler içinde yer alan farklı kelimelerin çok

sayıda tekrar ettiği söylenebilmektedir. Ders kitabında yer alan ikilemelerin kat sayısının 1 olduğu tespit edilmiştir. Bu da 3 ikilemenin yalnızca birer kez kullanıldığını ifade etmektedir.

3.2. İncelenen Metinde Yer Alan Kelimelere Yönelik Bulgular ve Yorum

Bu bölümde yabancı çocuklar için hazırlanan temel düzeydeki A1.1 ve A1.2 Türkçe ders kitaplarında yer alan isim ve fiillerden oluşan kelimelerin neler olduğu belirtilmiş ve bu kelimelerin kullanım sıklıkları verilmiştir.

Türkçe öğrenen yabancı çocuklar için hazırlanmış olan ABC A1.1 kitabında yer alan kelime listesine Ek 1.'den ulaşabilir. İncelenen kitapta en sık kullanılan ilk 50 kelime ise Tablo 3. ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 3. A1.1 Ders Kitabında Yer Alan İlk 50 Kelime ve Kullanım Sıklıkları

Kelime	<i>f</i>	Kelime	<i>f</i>	Kelime	<i>f</i>
bu	149	ev	21	sınıf	14
ve	77	hayır	20	şu	14
ne	61	yaz-	20	araba	13
var	55	ad	19	bir	12
mi	49	kitap	18	kaç	12
ben	48	oku-	18	çok	11
masa	45	yaşında	18	et-	11
dinle-	38	bunlar	17	kalem	11
o	35	iyi	17	kantin	11
nere	34	bak-	16	kırmızı	11
bura	27	öğrenci	16	üç	11
evet	25	sen	16	beş	10
merhaba	25	çanta	15	çay	10
kim	23	anne	14	defter	10
öğretmen	23	de	14	sandalye	10
yok	23	değil	14	şunlar	10

Tablo 3'e göre ABC Çocuklar için Türkçe Ders Kitabı Seti'ndeki A1.1 ders kitabında en sık kullanılan 10 kelime şu şekildedir: *bu, ve, ne, var, mi, ben, masa, dinle-, o, nere*. İncelenen ders kitabında en sık kullanılan ilk 10 temel kelime içerisinde sıklıkla sıfat ve zamirlerin daha yer aldığı görülmektedir.

Türkçe öğrenen yabancı çocuklar için hazırlanmış olan ABC A1.2 kitabında yer alan kelime listesine Ek 2.'den ulaşabilir. İncelenen kitapta en sık kullanılan ilk 50 kelime Tablo 4. ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 4. A1.2 Ders Kitabında Yer Alan İlk 50 Kelime ve Kullanım Sıklıkları

Kelime	<i>f</i>	Kelime	<i>f</i>	Kelime	<i>f</i>
ve	110	sen	33	elbise	23
var	107	bak-	32	kitap	23
ben	105	oku-	32	kardeş	22
o	91	okul	32	saç	22
mi	52	çok	31	yok	22
bu	49	biz	28	beyaz	21
ev	40	git-	28	siyah	21
dinle-	38	et-	26	baba	20
ne	38	gün	25	kırmızı	20
yap-	37	bir	24	resim	20
anne	35	nere	24	sınıf	20
öğretmen	35	ders	23	evet	19

Kelime	f
hava	19
onlar	19
renk	19
servis	19
tekrar	19

Kelime	f
yaş-	19
dolap	18
göz	18
hangi	18
merhaba	18

Kelime	f
çanta	17
etek	16
hayır	16
nasıl	16
park	16

Tablo 4’te ABC Çocuklar için Türkçe Ders Kitabı Seti’ndeki A1.2 ders kitabında en sık kullanılan ilk 50 kelimeye bakıldığında ders kitabında 10 kelime şunlardır: *ve, var, ben, o, mi, bu, ev, dinle-, ne, yap-*. İncelenen ders kitabında en sık kullanılan kelimeler içinde sıfat ve zamirler ile fiiller yer almaktadır.

3.3. İncelenen Metinlerde Yer Alan İkilemelere Yönelik Bulgular ve Yorum

Bölümde araştırma kapsamında incelenen 2 ders kitabında var olduğu tespit edilen ikilemelere ve ikilemelerin kullanım sıklıklarına yer verilmiştir.

Türkçe öğrenen yabancı çocuklar için hazırlanmış olan ABC A1.1 kitabında yer alan ikilemeler Tablo 5. ile şu şekilde gösterilebilir:

Tablo 5. A1.1 Ders Kitabında Yer Alan İkilemeler

İkileme	f
hapur hupur	1
güle güle	1
Toplam	2

Tablo 5’e göre Türkçe öğrenen yabancı çocuklar için hazırlanan A1.1 kitabında 2 ikilemeye yer verilmiş ve bu ikilemeler birer kez kullanılmıştır. Bu ikilemeler *hapur hapur* ve *güle güle* ikilemeleridir. Ders kitabında kullanılan ikilemelerin birbirini tekrar eden kelimelerle oluşturulan ikilemeler olduğu görülmektedir.

Türkçe öğrenen yabancı çocuklar için hazırlanmış olan ABC A1.2 kitabında yer alan ikilemeler Tablo 6. ile şu şekilde gösterilebilir:

Tablo 6. A1.2 Ders Kitabında Yer Alan İkilemeler

İkileme	f
cik cik	1
ışıl ışıl	1
sarı sarı	1
Toplam	3

Tablo 6’ya göre Türkçe öğrenen yabancı çocuklar için hazırlanan A1.2 kitabında toplam 3 ikilemeye yer verilmiştir ve her bir ikileme yalnızca bir defa kullanılmıştır. Ders kitabında yer alan ikilemeler *cik cik, ışıl ışıl* ve *sarı sarı* ikilemeleridir. Ders kitabında kullanılan ikilemelerin birbirini tekrar eden kelimelerle oluşturulan ikilemeler olduğu görülmektedir.

3.4. İncelenen Metinde Yer Alan Deyimlere Yönelik Bulgular ve Yorum

Bu bölümde ABC Çocuklar için Türkçe A1.1 ve A1.2 ders kitaplarında yer alan deyimler ve bunların kullanım sıklıkları listelenmiştir.

Türkçe öğrenen yabancı çocuklar için hazırlanmış olan ABC A1.1 kitabında yer alan ikilemeler Tablo 7. ile şu şekilde gösterilebilir.

Tablo 7. A1.1 Ders Kitabında Yer Alan Deyimler

Deyimler	f
teşekkür etmek	3
afiyet olsun	1
hoşça kalmak	1
memnun olmak	1
yerli yerinde olmak	1
Toplam	7

Tablo 7’ye göre Türkçe öğrenen yabancı çocuklar için hazırlanan A1.1 ders kitabında 5 farklı deyim yer aldığı ve bunların toplamda 7 kez kullanıldığı görülmüştür. İncelenen ders kitabında en sık kullanılan deyim *teşekkür etmek* deyimidir.

Türkçe öğrenen yabancı çocuklar için hazırlanmış olan ABC A1.2 kitabında deyimlere yer verilmediğinden bu kitap için deyim tablosu oluşturulmamıştır.

3.5. İncelenen Metinlerde Yer Alan Atasözlerine Yönelik Bulgular ve Yorum

ABC Çocuklar için Türkçe Ders Kitabı Seti A1.1 ve A1.2 ders kitaplarında atasözlerine yer verilmediği tespit edildiğinden atasözlerine yönelik bir tablo oluşturulmamıştır.

4. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan çalışmada “Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen çocuklar için hazırlanmış Türkçe ders kitaplarında yer alan kelimeler nelerdir?” sorusundan hareketle Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen çocuklar için hazırlanmış ders kitaplarında yer alan kelimelerin kullanım sıklıklarını tespit etmek amaçlanmıştır. Bu amaçla yapılan çalışmada, ABC Çocuklar için Türkçe Ders Kitabı Setinde yer alan A1.1 ve A1.2 kitaplarında kullanılan toplam ve farklı kelime, ikileme, deyim ve atasözü sayısı ve bunların neler olduğu tespit edilmiştir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen çocuklar için hazırlanmış A1.1 ders kitabında, 400’ü farklı olmak üzere toplam 2140 kelime kullanılmıştır. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen çocuklar için hazırlanmış A1.2 ders kitabında 600’ü farklı olmak üzere toplamda 3174 kelime kullanıldığı tespit edilmiştir. Farklı kelime sayısının toplam kelime sayısına bölümü ile elde edilen kelime kat sayısı her iki kitap için de incelendiğinde, toplam kelimeler içinde farklı kelimelerin kullanımının yüksek olduğu görülmektedir. Elde edilen veriden, incelenen ders kitaplarında yer alan kelimelerin çoğunlukla tekrar ettiği anlaşılmaktadır. Kelimelerin sıklıkla tekrar etmesinin sebebi incelenen ders kitaplarının seviyesinin A1 seviyesi olmasıdır. Bu seviyede öğrenenlerin, kelimelerin tekrarlarını görebilerek hızlı ve kalıcı bir şekilde öğrenmeleri beklenmektedir. Benzer şekilde A1 seviyesindeki farklı ders kitaplarında da kelimelerin sıklıkla tekrar ettiği görülmektedir. Göçen’in (2016) çalışmasında Gazi Yabancılar için Türkçe A1 seviyesi ders kitabında toplam 12468 ve 1871 farklı kelime sayısı tespit edilmiştir. Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe A1 seviye ders kitabında da toplam 13160 ve 2037 farklı kelime sayısı tespit edilmiştir. İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 seviyesi ders kitabında ise toplam 11772 ve 1240 farklı kelime sayısı tespit edilmiştir. Gökmen’in (2021) çalışmasında da Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe A1 seviyesi ders kitabında toplam 4439 ve 984 farklı kelime sayısı tespit edilmiştir. Ders kitaplarında, sıklığı az olan kelimelerin de en az birkaç kez tekrar etmesi öğrenenlerin daha fazla kelimeyi daha hızlı ve kalıcı bir şekilde öğrenebilmeleri için yararlı olacaktır.

Araştırma kapsamında incelenen A1.1 Türkçe ders kitabında en sık tekrarlanan ilk 10 temel kelime “*bu, ve, ne, var, mi, ben, masa, dinle-, o, nere-*” kelimeleridir. Araştırma kapsamında incelenen A1.2 kitabında ise en sık tekrarlanan ilk 10 temel kelime “*ve, var, ben, o, mi, bu, ev, dinle-, ne, yap-*” kelimeleridir. Bu kelimelerden “*ve, bir, bu-*” kelimelerinin, yazılı Türkçenin en sık kullanılan (Çal, 2015; Ölker, 2011; Öztürk, 2013) ilk 10 kelimesi arasında da yer aldığı görülmektedir. Bu kelimelerin dışında, incelenen ders kitabında farklı kelimelerin de sıklıkla kullanıldığının tespit edilmesi, ders kitaplarının temasıyla ilişkilidir. Kitaplarda sıklıkla var olan kelimelerin türlerinin ise daha çok isimlerden oluştuğu görülmektedir. Bu durum Açık’ın (2013), dili öğrenen kişilerin hızlı bir biçimde ihtiyaçlarını karşılamak adına öncelikle isimlerin sonra ise fiillerin öğretilmesi gerektiği görüşüyle uyumludur.

İncelenen ders kitaplarında, A1 seviyesindeki farklı ders kitaplarında bulunmayan yeni kelimelerin kullanıldığı da tespit edilmiştir. İncelenen ders kitaplarında diğer kitaplardan farklı olarak “*cici, çizgi film, kaydırak, salıncak ve tahterevallı*” gibi kelimelerin de sıklıkları az olsa da kullanıldığı görülmüştür. Bu kelimelerin kitaplarda yer alması, incelenen ders kitaplarının çocuklar için hazırlanmış olmasıyla ilgilidir. Bu bağlamda incelenen ders kitaplarının, çocuklara diğer kitaplarda olmayan yeni kelimeleri de kazandırdığı söylenebilir. Kelimelerin kalıcı bir biçimde öğrenilebilmesi için kullanım sıklıklarının artırılması uygun olabilir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen çocuklar için hazırlanmış A1.1 ders kitabında farklı ve toplam olmak üzere 2 ikilemeye yer verilmiştir. Bu ikilemeler “*hapur hupur, güle güle*” ikilemeleridir. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen çocuklar için hazırlanmış A1.2 ders kitabında ise toplam ve farklı olmak üzere 3 ikilemeye yer verilmiştir. Bu ikilemeler, “*cik cik, ısl ısl, sarı sarı*” ikilemeleridir. Ders kitaplarında yer alan ikilemelerin birbirini tekrar eden ikilemelerden oluştuğu görülmektedir. Bu durum, incelenen ders kitaplarının seviyesinin A1 seviyesi olmasıyla açıklanabilir ve ikilemelerin bu yapısının A1 seviyesi öğrenenleri için uygun olduğu söylenebilir. Ders kitaplarında var olduğu tespit edilen “*güle güle*” ikilemesinin Gazi, Gökkuşluğu, İstanbul, İzmir, Lale ve Yeni Hitit olmak üzere toplam 6 farklı ders kitabında da sıklıkla kullanıldığı yapılan önceki çalışmalarda da görülmektedir (Aydın, 2015). A1 seviyesi ders kitaplarında, öğrenenlerin seviyelerine uygun olarak birbirini tekrar eden kelimelerden oluşan ikilemelere daha fazla sayıda ve daha sık olarak yer verilmesi öğrenenlerin kelime bilgisinin genişlemesine yardımcı olacaktır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen çocuklar için hazırlanmış A1.1 ders kitabında 5’i farklı olmak üzere toplam 7 deyim kullanıldığı görülmektedir. Bu deyimler “*afiyet olsun, hoşça kalmak, memnun olmak, teşekkür etmek, yerli yerinde olmak*” deyimleridir. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen çocuklar için hazırlanmış A1.2 ders kitabında ise deyimlere hiç yer verilmediği tespit edilmiştir. İncelenen ders kitaplarında deyimlerin yer almadığı ya da çok az sayıda yer aldığı anlaşılmaktadır. Bu durum, incelenen ders kitaplarının seviyesinin A1 olmasıyla ilişkilidir. A1 seviyesinde, öğrenenlere deyimlerin kazandırılması beklenmemektedir ancak ders kitaplarında derin bir mecaz anlam içermeyen deyimlere az sayıda da olsa yer verilebilmektedir. Buna göre A1 seviyesi Gazi ve Hitit yabancılar için Türkçe ders kitaplarında 1, İstanbul yabancılar için Türkçe ders kitabında 2 deyim yer aldığı tespit edilmiştir (Göçen, 2016). A1 seviyesi ders kitaplarında, öğrenenlerin seviyelerine uygun olarak gerçek anlamından çok uzaklaşmamış olan deyimlere daha fazla sayıda ve daha sık olarak yer verilmesi öğrenenlerin kelime bilgisinin genişlemesine yardımcı olacaktır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen çocuklar için hazırlanmış A1.1 ve A1.2 ders kitaplarında atasözlerine hiç yer verilmediği tespit edilmiştir. Bu durum incelenen ders kitaplarının seviyesinin A1 seviyesi olmasıyla açıklanabilir. A1 seviyesinde yabancı dil öğrenenlerin, mecaz anlam içermesi bakımından atasözlerini öğrenmeleri hedeflenmemektedir. Bu sebeple A1 seviyesindeki farklı ders kitaplarında da atasözü kullanımına rastlanmamaktadır (Göçen, 2016; Göçen, Karabulut, Yıldız Memiş ve Darama, 2020; Gökmen, 2019). Bununla birlikte A1 seviyesi ders kitaplarında, gerçek anlamından çok uzaklaşmamış, kullanım sıklığı yüksek olan kelimelerle oluşturulmuş kısa birkaç atasözüne yer verilebilir.

Araştırma kapsamında incelenen yabancı dil olarak Türkçe öğrenen çocuklar için hazırlanmış A1.1 ve A1.2 ders kitaplarında isim ve fiillerden oluşan kelimelere, ikilemelere ve deyimlere yer verildiği tespit edilmiştir. İncelenen ders kitaplarının öğrenenlere yeni kelimeler kazandırma konusunda uygun kitaplar olduğu anlaşılmaktadır. Ders kitaplarında yer alan söz varlığının kullanım sıklığının yüksek olması ise yeni kelimelerin hızlı ve kalıcı bir biçimde öğrenilmesine katkı sağlayacaktır.

5. BEYAN

Araştırma ve Yayın Etiği: Yapılan çalışmada “*Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi*”nde uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin “*Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler*” başlıklı 2. bölümünde belirtilen eylemlerden de hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzni Beyanı: Bu araştırma dokümanlar üzerinde yapıldığından etik kurul izni gerektirmemektedir.

Araştırmacıların Makaleye Katkı Oranı Beyanı: 1. Yazar katkı oranı: %60 (Araştırmanın problemini, amaçlarını, alt amaçlarını oluşturma, verilerin toplanması, verilerin analizi, araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğini sağlama), 2. Yazar katkı oranı: %40 (Literatür incelemesi, verilerin toplanması, verilerin analizi, bulguların sunumu, tartışma ve sonucun sunulması)

Çıkar Çatışması Beyanı: Araştırmacılar arasında herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

Finansal Destek veya Teşekkür Beyanı: Bu çalışma için herhangi bir kurumdan finansal destek alınmamıştır.

6. KAYNAKÇA

- Açık, F. (2013). *Temel Türkçe (A1-A2) için söz dağarcığı tespit denemesi. Abdurrahman Güzel için armağan kitabı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Arslan, N. (2014). *Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarında söz varlığı unsurlarının incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Aslan, G. (2020). *Çocuklar için yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarının şekil ve içerik açısından değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Aydın, M. (2015). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders ve okuma kitaplarındaki kelime sıklığı ve seviyelere göre sözcük hazinesi çalışması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aydın, M., & Açık, F. (2017). TÖMER kitaplarındaki kelime varlığı. *International Journal of Language Academy*, 5(1), 337-348.
- Bağcı, H., & Özdemir, A. (2021). A1 ve A2 seviyesi ders kitaplarında yer alan okuma metinlerinin söz varlığı açısından incelenmesi (Gazi Üniversitesi TÖMER örneği). *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 60, 385-407.
- Bozkurt, B. (2015). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde orta seviye (B1-B2 düzeyi) hedef sözcük belirleme çalışması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Boylu, E., & Çal, P. (2018). Suriyeli mültecilerin Türkçe kursuna başlamadan önceki söz varlığı durumları. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(1), 68-94.
- Çelik, S. (2014). *Yabancı dil olarak Almanca ve Türkçe öğretimi A1 ve A2 seviyesindeki ders kitaplarında kullanılan söz varlığının karşılaştırılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Çınar, İ., & İnce, B. (2015). Türkçe ve Türk Kültürü ders kitaplarındaki söz varlığına derlem temelli bir bakış. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 3(1), 198-209.
- Çiçek, M. (2015). Avrupa dil programı sözcük setleri ile yabancılara Türkçe öğretimi kitaplarındaki sözcüklerin karşılaştırılması: Yunus Emre Enstitüsü Türkçe öğretim seti A1 ders kitabı örneği. *International Journal of Language Academy*, 3(2), 216-231.
- Çiriş, M., & Arslan, M. (2021). Ortak Avrupa Dil Referansı bağlamında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan Yağmur ders kitaplarının kelime sıklığı açısından incelenmesi. *Journal of Research In Turkic Languages*, 3(2), 51-61.
- Demirel, M. V. (2013). Yabancı dil olarak türkçe öğrenenlere kelime öğretiminde farklı kelime gruplarının kullanımının etkisi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 2(4), 286-299.
- Doğan, Y. (2014). Yabancılara Türkçe kelime öğretiminde market broşürlerinden yararlanma. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 10(1), 89-98.
- Göçen, G., & Buluş, F. (2022). Yabancılar için "Hayat Boyu Türkçe" ders kitaplarında yer alan söz varlığı unsurları. *Journal of Sustainable Educational Studies (JSES)*, (Ö1), 70-87.
- Göçen, G., & Çiçek, M. (2022). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için hazırlanmış "Salih Hikâye Seti"nde yer alan söz varlığı unsurları. *Journal of Sustainable Educational Studies (JSES)*, 3(2), 82-96.
- Göçen, G., & İleri, A. (2022). Yabancı öğrenciler için Türkçe çalışma kitaplarındaki söz varlığı unsurları. *Journal of Sustainable Educational Studies (JSES)*, (Ö1), 226-246.

- Göçen, G. (2016). *Yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığı ile Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazılı anlatımlarındaki söz varlığı*. Yayınlanmamış doktora tezi. Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Göçen, G., Karabulut, G., Yıldız Memiş, N., & Darama, M. (2020). Yabancılar için Türkçe okuma kitaplarında yer alan ikileme, deyim ve atasözlerinin kullanım sıklığı ve seviyelere göre dağılımı. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 8(2), 112-142.
- Gökmen, H. (2021). *Yabancılar için Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığı: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe öğretim seti örneği*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Gündoğdu, İ. (2019). *Kültürler arası iletişim yaklaşımı açısından Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki deyimler*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Karadağ, Ö., & Kurudayıoğlu, M. (2010). Türkçe programına göre hazırlanmış ilköğretim birinci kademe Türkçe ders kitaplarının kelime hazinesi. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 27, 424-436.
- Hayran, T. (2019). *Yabancılar için Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında söz varlığına yönelik bir inceleme*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 62-80.
- Kaymak, E. (2021). *B1 Türkçe ders kitaplarında kavramlar ve kavram alanları*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Küzeci, D. (2015). Yabancı dil seçimi ve yabancı dil politikaları. *Journal of Kazım Karabekir Education Faculty*, (30), 13-26.
- Kılıç, T. (2017). *Yedi İklim Türkçe ve İstanbul Yabancılar İçin Türkçe öğretim setlerindeki fiilimsilerin kullanım sıklığının belirlenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- Mustafaoğlu, R. (2018). *Yabancı dil olarak İngilizce ve Türkçe öğretimi A1 ve A2 seviyesindeki ders kitaplarının söz varlığı bakımından karşılaştırılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Onan, B. (2016). Söz varlığı terminolojisi üzerine bir analiz çalışması. *Millî Eğitim Dergisi*, 45(210), 11-29.
- Ölker, G. (2011). Sözcük türleri ve kelime sıklığı sözlüğü üzerine. *Dil Araştırmaları Dergisi*, 9, 45-60.
- Özbay, M., & Melanlıoğlu, D. (2008). Türkçe eğitiminde kelime hazinesinin önemi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 30-45.
- Özcan, E., & Tarcan, Ö. D. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki okuma metinlerinde yer alan sözcüklerin sıklık görünümleri. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(2), 72-80.
- Özdemirel, A. Y. (2017). *Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce ders kitaplarındaki sözcüklerin kullanım sıklığı bağlamında değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Öztürk, H. (2013). *1980'den 2010 yılına okunurluğu yüksek Türk romanlarının söz varlığı açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Paylan, K. (2015). *Türkçede kelime türetme yollarına genel bir bakış*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.

Serin, N. (2017). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için hazırlanmış ders kitapları ile bu kitapları kullanan öğrencilerin söz varlığının karşılaştırılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

Şenyiğit, Y. (2020). *Yabancılar Türkçe öğretiminde sözlü dilin kelime sıklığı ve A1-A2 seviye sözlüğü*. Yayınlanmamış doktora tezi. Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.

Şimşek, N. D. (2015). Yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki metinlerin ilişkisel söz varlığı açısından değerlendirilmesi. *International Journal of Science Culture and Sport*, (3), 809-827.

Yahşi, Ö. (2020) *Yabancılar Türkçe öğretiminde temel düzey söz varlığını belirleme: yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitapları ile Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazılı ve sözlü anlatım uygulamalarına söz varlığı*. Yayınlanmamış doktora tezi. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.

Zenci, S. Ç. (2021). İstanbul yabancılar için Türkçe öğretim setindeki sözcük listelerinin değerlendirilmesi. *Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 4(2021 Yunus Emre ve Türkçe Yılı Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Özel Sayısı), 1-14.

7. EXTENDED ABSTRACT

Words are one of the important building blocks of a language. For this reason, the word has multiple definitions. It is possible to say that a word is a unit or a set of units that is formed by the combination of sound groups and forming a semantic whole. Words are also at the core of language teaching. Teaching grammar and vocabulary; use of language skills; Culture transfer is carried out through words. In this context, words are both an aim and a tool in language teaching. Accordingly, it can be said that words have an important place in mother tongue and foreign language teaching.

In the study, "What are the words in the Turkish textbooks prepared for children learning Turkish as a foreign language?" Based on the question, it is aimed to determine the frequency of use of the words in the textbooks prepared for children learning Turkish as a foreign language. The sub-objectives of this study are as follows:

1. What is the total and different number of words, reduplications, idioms and proverbs used in the analyzed texts?
2. What are the words in the analyzed texts?
3. What are the reduplications in the analyzed texts?
4. What are the idioms in the analyzed texts?
5. Which are the proverbs in the analyzed texts?

The design of the research is case study, one of the qualitative research methods. Within the scope of the research, 2 textbooks, A1.1 and A1.2, included in the Istanbul ABC Turkish Teaching Set for Children, which were published as 8 books in 2020, were examined. Data from textbooks were collected by document analysis method. The analysis of the data was carried out on the MS Word document of the books that were transferred to digital media. In the process of separating the word data into types, content analysis was used, and in the process of determining the frequency of use of words, descriptive analysis was used. CIBAKAYA 2.3 program was used in order to determine the frequency of use of words within the scope of the research.

In the A1.1 textbook prepared for children learning Turkish as a foreign language, a total of 2140 words, 400 of which are different, were used. It has been determined that a total of 3174 words, 600 of which are different, are used in the A1.2 textbook prepared for children learning Turkish as a foreign language. When the word coefficient obtained by dividing the number of different words by the total number of words is examined for both books, it is seen that the use of different words in the total words is high. From the data obtained, it is understood that the words in the examined textbooks are mostly repeated. The reason why the words are repeated frequently is that the level of the textbooks examined is A1 level. At this level, learners are expected to learn quickly and permanently by seeing the repetitions of words.

In the A1.1 textbook prepared for children learning Turkish as a foreign language, 2 reduplications, different and total, are included. It is seen that the reduplications in the textbooks consist of reduplications that repeat each other. This can be explained by the fact that the level of the textbooks examined is A1 level, and it can be said that this structure of reduplications is suitable for A1 level learners.

It is seen that a total of 7 idioms, 5 of which are different, are used in the A1.1 textbook prepared for children learning Turkish as a foreign language. It has been determined that idioms are not included in the A1.2 textbook prepared for children learning Turkish as a foreign language. It is understood that idioms are not included in the examined textbooks or they are included in very few numbers. This is related to the fact that the level of the examined textbooks is A1. At A1 level, learners are not expected to acquire idioms, but idioms that do not have a deep metaphorical meaning can be included in the textbooks, albeit in a small number.

It has been determined that proverbs are not included in the A1.1 and A1.2 textbooks prepared for children learning Turkish as a foreign language. This situation can be explained by the fact that the level of the examined textbooks is A1 level. It is not aimed for foreign language learners at A1 level to learn proverbs as they contain metaphorical meanings.

It has been determined that words consisting of nouns and verbs, reduplications and idioms are included in the A1.1 and A1.2 textbooks prepared for children learning Turkish as a foreign language examined within the scope of the research. It is understood that the examined textbooks are suitable books for acquiring new words to learners. The high frequency of use of the vocabulary in the textbooks will contribute to the rapid and permanent learning of new words.

8. EKLER

Ek 1. A1.1 Ders Kitabında Yer Alan Temel Kelimeler ve Kullanım Sıklıkları

Kelime	<i>f</i>	Kelime	<i>f</i>	Kelime	<i>f</i>
bu	149	bak-	16	eşleştir-	9
ve	77	öğrenci	16	lamba	9
ne	61	sen	16	şimdi	9
var	55	çanta	15	tekrar	9
mi	49	anne	14	yumurta	9
ben	48	de	14	bir arada	8
masa	45	değil	14	çocuk	8
dinle-	38	sınıf	14	dokuz	8
o	35	şu	14	dört	8
nere	34	araba	13	gün	8
bura	27	bir	12	koltuk	8
evet	25	kaç	12	nasıl	8
merhaba	25	çok	11	okul	8
kim	23	et-	11	park	8
öğretmen	23	kalem	11	resim	8
yok	23	kantin	11	silgi	8
ev	21	kırmızı	11	simit	8
hayır	20	üç	11	bardak	7
yaz-	20	beş	10	dolap	7
ad	19	çay	10	görüş-	7
kitap	18	defter	10	kahvaltı	7
oku-	18	sandalye	10	kapı	7
yaşında	18	şunlar	10	mavi	7
bunlar	17	yeşil	10	mutlu	7
iyi	17	elma	9	on	7

Kelime	f	Kelime	f	Kelime	f
para	7	kardeş	4	yalnız	3
pencere	7	kedi	4	yastık	3
perde	7	kütüphane	4	yatak odası	3
saat	7	mor	4	yıl	3
sarı	7	oda	4	yiyecek	3
altı	6	otur-	4	aç-	2
arkadaş	6	oturma odası	4	alt	2
biz	6	oyuncak	4	ayran	2
cetvel	6	öğren-	4	balık	2
iki	6	peynir	4	balkon	2
makas	6	sandviç	4	banka	2
mutfak	6	sıra	4	bebek	2
sekiz	6	siyah	4	bezelye	2
sis	6	söyle-	4	biraz	2
su	6	süt	4	boya	2
yemek	6	tahta	4	buyur-	2
adlı	5	yap-	4	buzdolabı	2
bal	5	yedi	4	cips	2
balon	5	yorgun	4	çalışkan	2
beyaz	5	ağaç	3	çikolata	2
boşluk	5	akşam	3	dağ	2
çiçek	5	banyo	3	deniz	2
doldur-	5	bayrak	3	diz-	2
güzel	5	bisküvi	3	domates	2
işaretle-	5	bugün	3	duvar	2
kalemtraş	5	bul-	3	eczane	2
kitaplık	5	cevap	3	fare	2
kuş	5	cevapla-	3	fırın	2
meyve	5	çöp	3	gece	2
onlar	5	eşya	3	günaydın	2
pembe	5	gel-	3	hasta	2
sehpa	5	gözlük	3	hastane	2
siz	5	harita	3	haydi	2
şarkı	5	içecek	3	hep	2
tabak	5	kantinci	3	her	2
teşekkür	5	kelime	3	hoş	2
turuncu	5	market	3	ışık	2
ünite	5	nesne	3	içinde	2
üzüm	5	ora	3	inek	2
yatak	5	oyna-	3	jeton	2
ye-	5	portakal suyu	3	kafes	2
zeytin	5	renk	3	kağıt	2
baba	4	salam	3	kes-	2
bahçe	4	sinema	3	kiraz	2
bilgisayar	4	sokak	3	kova	2
ekmek	4	soru	3	lale	2
göster-	4	televizyon	3	limon	2
halı	4	vazo	3	lira	2
havlu	4	ver-	3	masmavi	2

Kelime	f	Kelime	f	Kelime	f
muz	2	daha	1	kon-	1
müze	2	ders	1	konuş-	1
nar	2	diğer	1	kömür	1
ol-	2	diş fırçası	1	köpek	1
orman	2	diyalog	1	kraker	1
poğaç	2	doktor	1	kullan-	1
portakal	2	dondurma	1	kuru boya	1
radio	2	dön-	1	kutu	1
reçel	2	dur-	1	lezzetli	1
salatalık	2	el	1	lütfen	1
salon	2	en	1	memnun	1
say-	2	erik	1	mendil	1
sor-	2	findık	1	meyve suyu	1
şeker	2	fil	1	misafir	1
şura	2	futbolcu	1	nane	1
tablo	2	gazete	1	neden	1
takvim	2	gemi	1	nota	1
tamam	2	git-	1	numaralandır-	1
tane	2	gör-	1	otobüs	1
tiyatro	2	göz	1	oyuncu	1
tost	2	güle güle	1	öğle vakti	1
uçak	2	güneş	1	ön	1
uçurtma	2	harf	1	ördek	1
yanında	2	havuç	1	örnek	1
yaş	2	hayal	1	pasta	1
yer	2	hayvanat	1	pazar	1
yıldız	2	bahçesi	1	peki	1
zarf	2	hazır	1	pijama	1
zeynep	2	hemen	1	robot	1
acaba	1	hepsi	1	sabah	1
alfabe	1	hiç	1	sahne	1
alo	1	ıspanak	1	sayı	1
ama	1	ızgara	1	sebze	1
arı	1	ilaçlar	1	seç-	1
arka	1	incir	1	sev-	1
bak	1	insan	1	sıfır	1
bana	1	iş	1	sırala-	1
başlangıç	1	işte	1	sofra	1
bilye	1	iyiyim	1	sulu	1
bisiklet	1	jilet	1	şeftali	1
bit-	1	kaç-	1	şemsiye	1
boya-	1	kalem kutusu	1	şişe	1
büyük	1	kar	1	tam	1
camı	1	karpuz	1	tamamla-	1
cümle	1	kat	1	tarak	1
cüzdan	1	kaybet-	1	tatil	1
çiz-	1	kaymak	1	tavan	1
çizgi film	1	kelebek	1	tavuk	1
çoğul eki	1	kola	1	taze	1

Kelime	<i>f</i>
teneffüs	1
tereyağı	1
terlik	1
top	1
torba	1
tüm	1
uğur böceği	1

Kelime	<i>f</i>
unut-	1
ütü	1
vagon	1
vapur	1
ya	1
yapıştır-	1
yaz	1

Kelime	<i>f</i>
yazı	1
yerli yerinde	1
yoğurt	1
yolcu	1
yüz	1
zil	1

Ek 2. A1.2 Ders Kitabında Yer Alan Temel Kelimeler ve Kullanım Sıklıkları

Kelime	<i>f</i>
ve	110
var	107
ben	105
o	91
mi	52
bu	49
ev	40
dinle-	38
ne	38
yap-	37
anne	35
öğretmen	35
sen	33
bak-	32
oku-	32
okul	32
çok	31
biz	28
git-	28
et-	26
gün	25
bir	24
nere	24
ders	23
elbise	23
kitap	23
kardeş	22
saç	22
yok	22
beyaz	21
siyah	21
baba	20
kırmızı	20
resim	20
sınıf	20
evet	19
hava	19

Kelime	<i>f</i>
onlar	19
renk	19
servis	19
tekrar	19
yaş-	19
dolap	18
göz	18
hangi	18
merhaba	18
çanta	17
etek	16
hayır	16
nasıl	16
park	16
siz	16
tişört	16
ayakkabı	15
çık-	15
kaç	15
pantolon	15
yaz-	15
ad	14
araba	14
bin-	14
soru	14
yeşil	14
cevap	13
el	13
her	13
işaretle-	13
mavi	13
sev-	13
şapka	13
gel-	12
kedi	12
oyun	12
bura	11

Kelime	<i>f</i>
kahvaltı	11
kim	11
sonra	11
al-	10
bunlar	10
büyük	10
dede	10
gömlek	10
oda	10
oyna-	10
pembe	10
saat	10
sabah	10
söyle-	10
şarkı	10
ver-	10
bahçe	9
de	9
iki	9
kahverengi	9
müzik	9
sarı	9
şort	9
yıl	9
yüz	9
ağaç	8
arkadaş	8
bugün	8
eşleştir-	8
güzel	8
kalem	8
kalk-	8
şimdi	8
tane	8
ye-	8
bilgisayar	7
dikkat	7

Kelime	f
en	7
hafta	7
in-	7
kantin	7
kulak	7
matematik	7
mevsim	7
sor-	7
türkçe	7
abla	6
aile	6
ay	6
boşluk	6
cevapla-	6
diş	6
doldur-	6
erkek	6
giy-	6
kelime	6
kış	6
konuş-	6
köpek	6
masa	6
öğren-	6
öğrenci	6
silgi	6
televizyon	6
turuncu	6
uyu-	6
yaz mevsim	6
yıka-	6
beş	5
bisiklet	5
giyin-	5
hafta sonu	5
ilkbahar	5
iyi	5
izle-	5
kaş	5
kıyafet	5
küçük	5
on	5
otur-	5
ödev	5
sonbahar	5
tamamla-	5
tezgahtar	5
ünite	5
yatak	5
yemek	5

Kelime	f
yeni	5
yürü-	5
adlı	4
ağız	4
ayak	4
babaanne	4
bebek	4
burun	4
cetvel	4
cumartesi	4
çarşamba	4
çorap	4
dön-	4
düz	4
fırçala-	4
gece	4
görüş-	4
göster-	4
ikinci	4
ile	4
iş	4
kol	4
koş-	4
oyuncak	4
örnek	4
pazar	4
salı	4
sokak	4
şu	4
telefon	4
top	4
üç	4
aynı	3
acak	3
banyo	3
beşinci	3
birinci	3
boya-	3
ceket	3
cuma	3
cümle	3
çiçek	3
çiz-	3
doğum	3
eşya	3
ev hanımı	3
fen bilimi	3
genç	3
gez-	3
gir-	3

Kelime	f
gör-	3
gri	3
günaydın	3
haydi	3
hep	3
kalemtraş	3
kapı	3
kat	3
kemer	3
kız	3
kitaplık	3
koku	3
market	3
mutfak	3
ocak	3
otobüs	3
parmak	3
pazartesi	3
perşembe	3
sıcak	3
soğuk	3
sür-	3
şubat	3
tahta	3
teneffüs	3
teşekkür	3
uçurtma	3
uyan-	3
uzun	3
vücut	3
yağmurlu	3
yazı	3
yelek	3
ağustos	2
altmış	2
anlat-	2
aralık	2
avukat	2
ayır-	2
bana	2
bin	2
bit-	2
bulutlu	2
buyur-	2
çalış-	2
çünkü	2
dakika	2
dalgalı	2
defter	2
değil	2

Kelime	f
diz	2
doktor	2
dört	2
düşün-	2
ekim	2
ela	2
eldiven	2
elma	2
eylül	2
görsel sanat	2
güneşli	2
harita	2
hayat bilgisi	2
haziran	2
iç-	2
ingilizce	2
kağıt	2
kardan adam	2
karlı	2
kasım	2
kırk	2
kısa	2
kıvrıkcık	2
koltuk	2
lamba	2
mart	2
mayıs	2
mont	2
mor	2
ne zaman	2
niçin	2
nisan	2
numara	2
ora	2
palto	2
pencere	2
program	2
rüzgarlı	2
sana	2
sandalye	2
say-	2
sayı	2
sekizinci	2
ses	2
sırala-	2
sisli	2
son	2
spor	2
takep	2
tamam	2

Kelime	f
tarih	2
tat-	2
tat (duyu)	2
temmuz	2
tırman-	2
tüm	2
üst	2
yedi	2
yüz-	2
zaman	2
abi	1
acaba	1
akşam	1
aktar-	1
alışveriş	1
altı	1
altıncı	1
ama	1
amca	1
anneanne	1
arı	1
atla-	1
bağlı	1
balon	1
basketbol	1
başka	1
başla-	1
başlangıç	1
bayrak	1
beraber	1
bile	1
bilgi	1
biraz	1
birlikte	1
boyun	1
buçuk	1
bulun-	1
buzdolabı	1
cici	1
çikolata	1
çilek	1
çizgi film	1
çöp kovası	1
daha	1
dayı	1
de-	1
değiş-	1
ders programı	1
dil	1
diyalog	1

Kelime	f
doksan	1
dokuz	1
dokuzuncu	1
donuk	1
dosya	1
dördüncü	1
dur-	1
durak	1
duy-	1
dünya	1
düzeltil-	1
eğlenceli	1
elli	1
fiil	1
fransızca	1
futbol	1
geç	1
gemi	1
geniş	1
gibi	1
gitar	1
gündüz	1
güneş	1
haklı	1
hala	1
harf	1
hasta	1
havuz	1
hayat	1
hazır	1
hediye	1
hem	1
hepsi	1
hırka	1
hiç	1
ılık	1
için	1
ilaç	1
ilk	1
ilkokul	1
insan	1
ip	1
isim	1
işte	1
iyileştir-	1
iz	1
kaban	1
kaçıncı	1
kalabalık	1
kalın	1

Kelime	<i>f</i>
kar	1
karakol	1
kas	1
kay-	1
kaydırak	1
kazak	1
kışın	1
ki	1
kokla-	1
kon-	1
konuk	1
kork-	1
köpek balığı	1
kuru boya	1
kuş	1
kuyruk	1
lacivert	1
leylek	1
lütfen	1
mağaza	1
mahkeme	1
makas	1
masal	1
mektup	1
meslek	1
mis	1
mutlu	1
müziyen	1
neşe	1
neşeli	1
onuncu	1

Kelime	<i>f</i>
otuz	1
ödül	1
öğret-	1
ön	1
ördek	1
pabuç	1
papatya	1
parla-	1
pek	1
perde	1
polis	1
portakal suyu	1
rahat	1
resmi	1
sadece	1
salıncak	1
sallan-	1
savun-	1
sehpa	1
sekiz	1
seksen	1
sıra	1
simit	1
sinirli	1
sohbet	1
sözlük	1
sulu boya	1
süt	1
şaşkın	1
şey	1
tabak	1

Kelime	<i>f</i>
tablo	1
tahterevalli	1
tanı-	1
tarihi	1
tatıl	1
tavan	1
tavşan	1
temiz	1
teyze	1
topuk	1
tost	1
tut-	1
uçur-	1
çüncü	1
ütüle-	1
üzgün	1
yakın	1
yakış-	1
yaprak	1
yaşa-	1
yatak odası	1
yazın	1
yedinci	1
yetmiş	1
yıldız	1
yirmi	1
yoksa	1
yorgun	1
yurt	1